

MANIFEST strokovnega dogodka EPUO v Črnomlju, dne 25. maj 2017

Črnomelj, 30. maj 2017

V četrtek, 25. maja 2017, se je v Črnomlju odvijal nacionalni strokovni dogodek EPUO z naslovom »**Mladi na poti podjetnosti**«. V strokovnem delu dogodka, ki je potekal v mali dvorani Kulturnega doma Črnomelj, smo govorili o odzivnosti mladih na potrebe trga dela in o razvojnih priložnostih Bele krajine. Praktični del dogodka se je odvijal v prostorih Podjetniškega inkubatorja Bela krajina in je bil namenjen vsem mladim, predvsem študentom in dijakom zaključnih letnikov srednjih šol, mladim brezposelnim ter vsem, ki razmišljajo o razvoje svoje poklicne poti.

Strokovni del EPUO dogodka – okrogla miza

Uvodni besedi sta podali mag. Nada Žagar, direktorica ZIK Črnomelj, in mag. Zvonka Pangerc Pahernik iz Andragoškega centra Slovenije. V razpravi na okrogli mizi oz. strokovnem delu dogodka so sodelovali:

- Jure Kuhar, Klub belokranjskih študentov,
- Tadeja Štrubelj Klemen, podjetje Akrapovič,
- Nejc Weiss, podjetje Adria Dom,
- mag. Brigita Kruder, Ljudska univerza Slovenska Bistrica,
- Violeta Tomič, poslanka v DZ,
- Rok Primožič, v. d. direktorja Urada RS za mladino,
- Elizabeta Prus, Srednja šola Črnomelj,
- Peter Črnič, Razvojno informacijski center Bela krajina,
- Rudi Stupič, Mladinski center BIT, socialno podjetje,
- Minka Kočevar, pridelovalka zelišč in konoplje,
- mag. Margita Adamič, projektno vodenje,
- Alenka Tomašič, Lintvern, zavod za razvoj trajnostnega turizma, socialno podjetje.

Jure Kuhar je izpostavil naravnost slovenskega izobraževalnega sistema k ponujanju teoretičnega znanja. Študenti in dijaki dobijo dobro teoretično podlago za svoje poklice, vendar se pri vstopu na trg dela vidi, da jim **primanjkuje** predvsem **praktičnih znanj**. Fakultete in delodajalci bi morali poskrbeti za **praktično znanje že v času študija**.

Violeta Tomič je poudarila, da mora **delo postati vrednota** in da moramo **na ljudi gledati kot dobrino in ne strošek**. Potrebno je povečati minimalno plačo zaposlenih, ki trenutno ni dosti višja od socialnih prejemkov nekaterih brezposelnih. Poudarila je velik pomen, ki ga predstavlja samooskrba. Ob dolgoletni tradiciji pridelovanja lanu v Beli krajini je **izpostavila razvojno možnost pridelovanja in predelovanja industrijske konoplje**, ki se jo lahko uporablja za približno 50.000 različnih izdelkov. Pridelovali bi lahko tudi medicinsko konopljo, ki jo trenutno na Krškem polju sadijo tujci.

Rok Primožič je izpostavil **mladinsko udejstvovanje**, ki ga sofinancira Urad RS za mladino in je dobra priložnost za **pridobivanje kompetenc med mladimi**. Spregovoril je tudi o 18 projektih (osmih nacionalnih in desetih regijskih), ki bodo spodbujali zaposlovanje mladih. Zbrani so predlagali, da bi bili **projekti iz Bele krajine in ostalih manj razvitih območij na razpisih vrednoteni z več točkami**.

Ravnateljica Elizabeta Prus je spregovorila o **dolgih postopkih za pridobivanje novih izobraževalnih programov**, ki onemogočajo šolam prilagajanje na potrebe lokalnega gospodarstva. Po njenem mnenju imamo v Sloveniji preveč šol in šolskih programov, v Beli krajini pa primanjkuje takšnih, kamor bi se lahko vpisovala dekleta.

Mag. Brigita Kruder je povedala, da bi mladi sprejeli več odgovornosti, če bi jih starejši pri tem vzpodbujali. Življenje na podeželju je bolj kakovostno in cenejše kot v mestu, je pa **potrebno več povezovanja in sodelovanja** – tudi pri razvoju podjetništva. **Podjetništvo mora postati vrednota**, lokalno okolje pa mora poskrbeti, da bodo dobre podjetniške ideje imele potrebno podporo in vse možnosti za razvoj.

Tadeja Štrubelj Klemen iz podjetja Akrapovič je pojasnila, da zaposlujejo iskalce zaposlitve različnih stopenj izobrazbe. Pri njih **pogrešajo večjo mero samoiniciativnosti**, saj jih velikokrat namesto mladih brezposelnih kličejo celo njihovi starši. Po besedah Nejca Weissa, zaposlenega v Adria Dom, so tudi pri njih dobrodošli ljudje z različnimi izobrazbami, ki imajo možnost hitrega napredovanja. Cilj podjetja je zaposlovati domače ljudi in imeti domače dobavitelje, saj se tako znižajo stroški in izboljšuje kakovost dela. Oba sta izpostavila, da **se dela lahko vsak nauči**, vendar pa **se ne da naučiti delavnosti, motivacije za delo in osebnostnih lastnosti**.

Peter Črnič je spomnil, da smo Belokranjci v preteklosti imeli velika podjetja, ki so imela tudi svoje razvojne oddelke, česar sedaj več nimamo. **Skladni regionalni razvoj**, o katerem govorijo vsi dokumenti, je v Beli krajini **le črka na papirju**, ob tem pa **Belokranjci v proračun vplačamo več kot dobimo**. Pozitivna zgodba je Podjetniški inkubator Bela krajina, ki je bil nujno potreben, kar dokazuje tudi dejstvo, da ga bodo kmalu že četrtrič širili. Začetek podjetništva je v preteklosti bil drugačen, saj so si podjetniki pridobili znanja in izkušnje z delom v velikih podjetjih. Danes začetniki v podjetništvu imajo ideje, primanjkuje pa jim izkušenj za uresničitev teh idej, pri čemer jim pomaga inkubator. »Milenijska generacija« je po njegovih besedah **najbolj inovativna**.

generacija, trg je globalen in možnosti za razvoj podjetništva so dobre, vendar je prisoten **problem začetnega kapitala**. Bela krajina ima **ogromen potencial tudi v turizmu**.

Rudi Stupič je pojasnil transformacijo Mladinskega centra BIT v socialno podjetje. Registracijo v socialno podjetje so izvedli, ker so tako bolj prepoznavni in konkurenčni na evropskem trgu, lahko se tudi prijavljajo na razpise, na katere se sicer ne bi mogli. Tudi on je, tako kot Alenka Tomašič, izpostavil **pomen mladinskega organiziranja in neformalnega izobraževanja za dvig kompetenc mladih**, ki preko aktivnega vključevanja mladih poteka v raznih društvih in mladinskih organizacijah. Alenka Tomašič je še izpostavila vidik družbene odgovornosti, saj se nam dogaja, da našo zemljo kupujejo tujci, vendar na njej niti ne zaposlujejo, niti ne skrbijo zanjo kot bi morali. Potrebni je tudi **več izobraževanj za delavce v turizmu**.

Minka Kočever je predstavila sebe in svojo družino. Čeprav so zaposleni oziroma študenti, so se družinski člani združili v pridelavi zelišč in konoplje. Njihovo delo je dalo zgled tudi drugim v vasi, nekateri so ponovno pričeli s sajenjem in pridelovanjem lastne hrane.

Mag. Margita Adamič je poudarila pomen starševstva in zgleda, ki ga dajemo otrokom. Kljub krizi in veliki brezposelnosti verjame, da se za delovne ljudi še vedno najde zaposlitev. Veliko priložnost vidi v pridelavi konoplje, ki jo v domačem podjetju uporabljajo pri gradnji hiš.

Praktični del EPUO dogodka – podjetniška delavnica

V podjetniški delavnici so se mladi pod vodstvom startup mentorja Mateja Goloba podali na pot podjetništva. Spoznali so osnovne pojme v podjetništvu in si na primerih dobre prakse ogledali razvoj podjetniške ideje. Udeleženci so sami predstavili nekatere svoje ideje, ki so jih skupaj z mentorjem in ostalimi udeleženci nekoliko razdelali, spregovorili pa so tudi o financiranju in pridobivanju začetnih sredstev za razvoj podjetniške ideje.

Skozi okroglo mizo in podjetniško delavnico smo prišli do naslednjih spoznanj oziroma priporočil:

- Slovenske šole in fakultete ponujajo dobro teoretično znanje, vendar se premalo poudarka v izobraževanju daje na uporabna znanja.
- Udejstvovanje v mladinskem organiziranju je koristen vir pridobivanja temeljnih kompetenc.
- Združevanje vseh deležnikov pri pridelavi in predelavi lanu in konoplje lahko postane poslovna in razvojna priložnost Bele krajine.
- Vzgajamo inovativno generacijo, ki ji primanjkuje samoiniciativnosti.
- Skladni regionalni razvoj je v Beli krajini le črka na papirju.

Spremljajoči del EPUO dogodka - razstava

Strokovni dogodek EPUO je spremljala tudi razstava v avli Kulturnega doma Črnomelj, kjer so nam svoje izdelke iz lanu in konoplje predstavili mag. Margita Adamič, Krajinski park Kolpa, udeleženke programa Oblikovalka tekstilnih izdelkov z elementi tradicionalne tekstilne dediščine, članice Študijskega krožka Belokranjski motivi na vezenini, belokranjske rokodelke Tončka Jankovič, Vesna Veselič in Bernarda Kump, ter Zeliščna kmetija Kočevar, katera je poskrbela tudi za degustacijo izdelkov iz konoplje (kruh, pogača, slaščice, čaj). Namen razstave je bil prikazati izdelke, ki lahko predstavljajo uresničevanje poslovne ideje.

Namen strokovnega dogodka je bil iskanje najboljših možnosti za spodbujanje in razvijanje podjetnosti in samoiniciativnosti pri mladih v Beli krajini. To je naš stalni strokovni odziv na visoko stopnjo brezposelnosti in prispevek k uresničevanju razvojnih načrtov Bele krajine.

Tomaž Čurk
Koordinator EPUO dogodka

Mag. Nada Žagar
direktorica